

Στο προαύλιο του σχολείου της κοινότητας της Ορεινής πραγματοποιήθηκαν την περασμένη εβδομάδα, δύο πραγματικά εξαιρετικές μουσικές βραδιές, που θέλουμε να πιστεύουμε πως άφησαν τις καλύτερες εντυπώσεις τόσο στους κατοίκους του χωριού όσο και στον μεγάλο αριθμό των επισκεπτών. **Οι βραδιές αυτές ήταν εξ' ολοκλήρου αφιερωμένες στη γκάνιτα, ένα κατεξοχήν ιδιαίτερο μουσικό όργανο, δεμένο αναπόσπαστα με ένα σημαντικό κομμάτι των ακουσμάτων της περιοχής μας. Κυρίως δε, με τους γηγενείς πληθυσμούς των βορειότερων περιοχών της ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.**

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων ξεκίνησε με εισηγήσεις μουσικολόγων για την ιστορία αυτού του μουσικού οργάνου, αλλά και για το μεγάλο ενδιαφέρον που εκδηλώνεται τόσο για την εκμάθησή του όσο και για την ευρύτερη διάδοσή του. Η συνέχεια περιελάμβανε μία πανδαισία μουσικών χρωμάτων από διάφορα σχήματα που έχουν ως κύριο μουσικό όργανο την γκάνιτα. Κρήτη (η κρητική ασκομαντούρα), Καλή Βρύση Δράμας, Αλιστράτη Σερρών, Μεταξάδες Έβρου, Μικρόπολη Δράμας, Βουλγαρία και φυσικά Ορεινή Σερρών.

Οι παρευρισκόμενοι είχαν τη μοναδική ευκαιρία να ακούσουν γνωστούς και άγνωστους ρυθμούς, εκπληκτικούς αυτοσχεδιασμούς και εξαιρετικές μελωδίες από ικανότατους οργανοπαίκτες που εδώ και χρόνια «συνομιλούν» με τη γκάνιτα.

Είχαν παράλληλα την ευκαιρία να «ζυγίσουν» τα μουσικά ακούσματα, να σταθούν στις ομοιότητες και διαφορές τους, να κατανοήσουν με μεγάλο εύρος της μουσικής κλίμακας της γκάνιτας και βέβαια να συμμετάσχουν ενεργά στο λαϊκό γλέντι που ακολούθησε.

Αξίζει στο σημείο αυτό να επισημανθεί η παρουσία των Βούλγαρων οργανοπαίκτων που διατηρούν μία αμalgώσ σοβαρή και άκρως επαγγελματική σχέση με τη γκάνιτα (στη Βουλγαρία η παραδοσιακή μουσική αντιμετωπίζεται με την ίδια σοβαρότητα μ' αυτήν της κλασικής), όπως επίσης και η υπέροχη αίσθηση που δημιουργεί η συνύπαρξη του νταϊρέ με τη γκάνιτα στα μουσικά σχήματα της δικής μας γεωγραφικής περιφέρειας.

Το περιβάλλον, όπου φιλοξενούνταν οι μουσικές βραδιές, ιδανικό, «νοστήμιζε» ακόμη περισσότερο από το σύννεφο της τσίγκνας που σήκωναν οι τεράστιες ψησταριές με τα αναρίθμητα σουβλάκια πάνω τους, που καταναλώνονταν (συνοδεία άφθονου ποτού) σαν τα στραγάλια. Η εικόνα έδινε τον χαρακτήρα ενός λαϊκού πανηγυριού, ταιριαστού απόλυτα με τους ήχους της γκάνιτας.

Μερικές παρατηρήσεις μόνον, ως υπόμνηση για τους διοργανωτές.

Κατ' αρχήν αυτή η συνήθεια της απονομής αναμνηστικών δώρων και διαφόρων πλακετών από «επώνυμους» πολιτικούς ή γενικώς παράγοντες του δημόσιου βίου, κάποια στιγμή πρέπει να εκλείψει παντελώς. Εκτός του ότι είναι άνευ ουσίας και περιεχομένου, καταντάει κουραστική και για τους θεατές, που έρχονται για να ακούσουν και να γλεντήσουν (χωρίς ανούσιες διακοπές) και όχι για να υποστούν τα γνωστά και τετριμμένα αναμασήματα των «επισημών». Όσο για το ποιοι και ποιες (από τους παραπάνω) τιμούν με την παρουσία τους την εκδήλωση ποσώς μας ενδιαφέρει, πολύ δε περισσότερο τη στιγμή που γνωρίζουμε πως οι παρουσίες αυτές, σχεδόν στο σύνολό τους, γίνονται για το θεαθήναι.

Μία άλλη παρατήρηση (που έγινε από πολλούς επισκέπτες) αφορούσε στην ένταση της μουσικής. Ο μελωδικός και μοναδικός ήχος της γκάνιτας, πολύ δε περισσότερο όταν αυτός συνοδεύεται από κρουστά έχει τη δύναμη να φθάσει στον ακροατή, αρκεί βέβαια αυτός να θέλει να ανοίξει τα αυτιά και την ψυχή του. Οι μεγάλες εντάσεις αυτό που καταφέρνουν είναι να τον αποδυναμώνουν και εντέλει τον απονευρώνουν.

Κώστας Χ. Πασχάλης

Εξαιρετικές μουσικές βραδιές γκάιντας στην Ορεινή Σερρών

Κάτι άλλο που επίσης έκανε εντύπωση αφορούσε στην απουσία παλαιών γκαϊντατζήδων της Ορεινής. Εξαιρετικός οργανοπαίκτης ο κ. Μπουρβάνης αλλά θέλαμε το κάτι παραπάνω. Αυτό που πιθανώς θα έδιναν οι γεροντότεροι. Θέλαμε εντονότερη την παρουσία της τοπικής γκάιντας. Ένας άλλωστε από τους κύριους λόγους που πήγαμε στην Ορεινή ήταν για να ακούσουμε και να μοιραστούμε τα δικά της μουσικά ηχοχρώματα.

Εδώ και ως συνέχεια των προηγούμενων, να εκφράσω και την απορία μου για την μαζική αποχώρηση των μεγαλύτερων από τους κατοίκους του χωριού, με το ξεκίνημα σχεδόν του λαϊκού γλεντιού. Θα περίμενα και θα περιμέναμε, με το που άρχισαν τα μουσικά σχήματα να εναλλάσσονται στη σκηνή, να δούμε μπροστάρηδες στο χορό τους γεροντότερους, αυτούς που γαλουχήθηκαν με τον ήχο της γκάιντας. Το ευτύχημα βέβαια και αυτό πρέπει να τονιστεί, ήταν η ενθουσιώδης συμμετοχή των νέων του χωριού, που κυριολεκτικά μάγεψαν τους θεατές με τον ρυθμό και τη ζωντάνια τους.

Τα παραπάνω (τα οποία αφορούν στη βραδιά της Παρασκευής) δεν επιχειρούν στο παραμικρό να αμαυρώσουν το περιεχόμενο της επιτυχημένης εκδήλωσης, η οποία θέλουμε να ελπίζουμε πως θα αποτελέσει έναν μόνιμο θεσμό, που με συνέπεια θα υπηρετείται τόσο από την πρωτοβάθμια όσο και από την δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση. Το οφείλουμε άλλωστε και στην κοινότητα της Ορεινής που ήταν και (δυστυχώς) παραμένει τόπος «τόσο κοντινός και συνάμα τόσο μακρινός».

Καλές οι μπουγάτσες, τα βουβάλια και οι ημερίδες γευσιγνωσίας, εξίσου καλά και τα εντούρο, οι «πανσέληνοι» και τα «πανηγύρια», αλλά ένας τόπος αναδεικνύεται πρωτίστως από τον πολιτισμό που έχει να επιδείξει. Και η μουσική ενός τόπου είναι μέρος της πολιτισμικής του ταυτότητας. Από τη στιγμή λοιπόν που ο τόπος μας «γέννησε» γκάιντα και ζουρνά, το καλύτερο και το λιγότερο που έχουμε να κάνουμε είναι να τα αναδείξουμε.

Συγχαρητήρια στους διοργανωτές και κυρίως στα παιδιά του συλλόγου ντόπιων Ορεινής που «τράβηξαν το κουπί» τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων.